

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 578/2021-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca), zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Rastislavom Lenartom, advokátska kancelária, Pollova 32, Košice, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2 Obdo 52/2020 z 27. mája 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 6. septembra 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2, 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 2 Obdo 52/2020 z 27. mája 2021 (ďalej len napadnuté uznesenie“). Napadnuté uznesenie žiada zrušiť, vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie, priznať finančné zadosťučinenie v sume 15 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva nasledujúci stav veci:

3. Sťažovateľka bola žalovanou stranou v konaní o zaplatenie sumy 49 900,93 eur s príslušenstvom, v ktorom bolo právoplatne rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) č. k. 33 Cb 77/2015-120 z 3. mája 2017 (ďalej len „rozsudok vo veci sp. zn. 33 Cb 77/2015“) tak, že sťažovateľka bola zaviazaná na zaplatenie žalovanej sumy. Následne podala žalobu na obnovu konania. Svoju žalobu odôvodnila tým, že okresný súd jej v označenej veci nesprávne doručoval predvolanie na určený termín pojednávania (na adresu odlišnú od adresy jej trvalého bydliska, pozn.), na ktorom okresný súd aj rozhodol. Podľa názoru sťažovateľky neboli splnené

podmienky na rozhodnutie v jej neprítomnosti, keďže v konaní nebola vypočutá a nemohla ani navrhnúť vykonanie ďalšieho dokazovania. K prípustnosti a dôvodnosti žaloby na obnovu konania sťažovateľka uviedla, že o dôvode sa údajne dozvedela 31. januára 2018, keď jej právny zástupca nahliadol do súdneho spisu. Okresný súd uznesením č. k. 33 Cb 6/2018-20 z 19. februára 2018 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) žalobu na obnovu konania odmietol. Zároveň predmetným uznesením rozhodol aj o návrhu na odklad vykonateľnosti rozsudku vo veci sp. zn. 33 Cb 77/2015 tak, že ho zamietol. V odôvodnení svojho uznesenia okresný súd v podstatnom uviedol, že sama sťažovateľka v konaní označila adresu na doručovanie, pričom zásielky na adrese svojho trvalého bydliska nepreberala, preto okresný súd doručoval na uvedenú adresu a fikciou ju považoval za doručenú, aj keď sťažovateľka predvolanie neprevzala. Pokiaľ ide o námietku, že sťažovateľka nebola vypočutá a nemohla navrhnúť dôkazy, okresný súd uviedol, že sťažovateľka mala možnosť tak urobiť v rámci svojho vyjadrenia k žalobe z 29. januára 2016. Vychádzajúc z uvedeného, konštatoval, že sťažovateľka dôvody obnovy konania nepreukázala. K otázke, či žaloba bola doručená včas, teda v subjektívnej lehote 3 mesiacov, okresný súd uviedol, sťažovateľka sa o údajných dôvodoch obnovy konania mohla dozvedieť už 27. októbra 2017, keď osobne nahliadla do spisu, teda skôr ako tvrdila. Vychádzajúc z uvedeného, okresný súd konštatoval, že sťažovateľka podala žalobu po márnom uplynutí lehoty na jej podanie (6. februára 2018, pozn.), preto jej žalobu podľa § 413 ods. 1 písm. a) a c) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) odmietol.

4. Sťažovateľka podala proti uzneseniu súdu prvej inštancie odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 2 Cob 35/2018-43 z 31. júla 2019 (ďalej len „uznesenie odvolacieho súdu“) tak, že potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie. Z odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu vyplýva, že sa nestotožnil s názorom sťažovateľky, ktorá opakovane vzniesla tie isté námietky ako v samotnej žalobe a vyhodnotil ich ako nedôvodné. Sťažovateľka v odvolaní okrem iného vzniesla aj námietku zaujatosti proti sudkyňi okresného súdu, ktorá konala a rozhodovala. Odvolací súd k námietke uviedol, že sťažovateľka žalobu podávala osobne, keď sa aj dozvedela, kto je zákonným sudcom v jej veci, najneskôr sa však musela sťažovateľka dozvedieť, kto je zákonným sudcom v jej veci doručením uznesenia okresného súdu (8. marca 2018). Keďže námietka zaujatosti bola preukázateľne uplatnená sťažovateľkou 19. marca 2018, teda po uplynutí 7-dňovej lehoty (počítanej odo dňa, keď sa o osobe zákonného sudcu vo svojej veci dozvedela, pozn.), odvolací súd na ňu neprihliadal. Z uvedených dôvodov odvolací súd uznesením potvrdil odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu.

5. Sťažovateľka podala dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd tak, že napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľky odmietol. Najvyšší súd skonštatoval, že prípustnosť dovolania bola založená na dôvode podľa § 420 písm. b) [ten kto v konaní vystupoval ako strana nemal procesnú subjektivitu], c) [strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu], f) [súd nesprávnym procesným postupom súd znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces] CSP. Zároveň sťažovateľka v dovolaní uplatnila aj dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci pri tzv. odklone od ustálenej rozhodovacej praxe pri riešení zásadnej právnej otázky [§ 421 ods. 1 písm. a) CSP]

a pri nejednotnej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu pri riešení právnej otázky [§ 421 ods. 1 písm. c) CSP]. Označené dôvody prípustnosti dovolania založila na tých istých námietkach, ktoré už uplatnila v konaní pred súdom prvej inštancie, ako aj odvolacím súdom. Najvyšší súd v odôvodnení napadnutého uznesenia dospel k záveru, že dovolanie sťažovateľky nie je procesne prípustné, preto ho odmietol. Pokiaľ ide o dôvod podľa § 420 písm. b) CSP, najvyšší súd konštatoval, že výhrady sťažovateľky sa týkali vecnej legitímácie (aktívnej a pasívnej, pozn.) v pôvodnom konaní, pričom tieto námietky mohla a mala uplatniť v pôvodnom konaní (sp. zn. 33 Cb 77/2015), a nie v žalobe na obnovu konania, preto konštatoval, že sťažovateľka neuviedla žiadne skutočnosti, ktoré bez svojej viny nemohla uplatniť v pôvodnom konaní, resp. neuviedla dôkazy, ktoré sa nemohli vykonať v pôvodnom konaní (body 25 a 26 odôvodnenia napadnutého uznesenia). V súvislosti s vadou konania podľa § 420 písm. c) CSP najvyšší súd, vychádzajúc z obsahu jej dovolania, uviedol, že ju sťažovateľka zrejme videla v tom, že v čase podania pôvodnej žaloby už nevykonávala podnikateľskú činnosť, v dôsledku čoho nemala procesnú subjektivitu a spôsobilosť. Dovolací súd konštatoval, že pôvodná žaloba bola podaná proti sťažovateľke ako fyzickej osobe podnikateľke. Najvyšší súd uviedol, že vzhľadom na výzvu okresného súdu došlo k upresneniu údajov sťažovateľky ako fyzickej osoby, ktorá už nevykonávala podnikateľskú činnosť ani advokáciu, preto jej argumentácia neobstojí. Keďže sťažovateľka ani túto vadu nenamietala v pôvodnom konaní a došlo k odstráneniu nedostatku žaloby v identifikačných údajoch sťažovateľky, najvyšší súd vyhodnotil túto ňou namietanú vadu ako neopodstatnenú (body 28 a 29 odôvodnenia napadnutého uznesenia). Pokiaľ ide o vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP, najvyšší súd nezistil nedostatočnosť odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, keďže konštatoval, že odvolací súd reagoval na všetky relevantné námietky sťažovateľky vznesené v odvolaní a riadne, preskúmateľným spôsobom sa s nimi vysporiadal (pozri najmä bod 46 odôvodnenia napadnutého uznesenia). Pokiaľ ide o stanovenie začiatku plynutia subjektívnej 3-mesačnej lehoty na podanie žaloby na obnovu konania podľa § 403 a nasl. CSP, najvyšší súd sa stotožnil s názorom krajského súdu, ktorý jej začiatok stanovil na deň nasledujúci po dni, keď sťažovateľka osobne nahliadala do súdneho spisu, teda keď sa o dôvode obnovy konania mohla dozvedieť, preto v tomto smere bolo bez významu, kedy do spisu nahliadol jej právny zástupca a identifikoval dôvod obnovy konania (bod 49 odôvodnenia napadnutého uznesenia). Pokiaľ ide o dôvody prípustnosti dovolania sťažovateľky podľa § 421 ods. 1 a) a c) CSP, najvyšší súd sťažovateľkou nastolenú otázku týkajúcu sa začiatku plynutia 3-mesačnej lehoty posúdil ako skutkovú, a nie právnu, pričom zároveň konštatoval, že sťažovateľka riadne zákonným spôsobom nevymedzila právnu otázku a tiež neuviedla ani ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, ktorá by sa vzťahovala na predmetné konanie (body 67 a 68 odôvodnenia napadnutého uznesenia). Vychádzajúc z uvedeného, dovolanie sťažovateľky v celom rozsahu odmietol ako procesne neprípustné podľa § 447 písm. c) a f) CSP.

II.

Argumentácia sťažovateľky

6. Proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu podala sťažovateľka túto ústavnú sťažnosť, v ktorej namieta, že najvyšší súd rozhodol arbitrárne, jej argumentáciou sa nezaoberal a nevysporiadal sa s ňou, teda že nedostala relevantné odpovede na svoje výhrady, ktoré podľa jej názoru zakladali ňou označenú vadu uznesenia odvolacieho súdu,

ktorého odôvodnenie považovala za nedostatočné a arbitrárne. Po preskúmaní námietok ústavný súd konštatuje, že ide o totožné námietky sťažovateľky, ktoré uplatnila v konaní pred súdom prvej inštancie, prípadne aj v odvolacom konaní, ktoré v odvolacom konaní rozšírila o ďalšiu námietku (nezákonného sudcu, pozn.). Sťažovateľka je presvedčená o tom, že napadnutým uznesením najvyššieho súdu boli porušené jej označené práva procesnej povahy. Pokiaľ ide o základné práva podľa čl. 47 ods. 2, 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy, z celého obsahu sťažnosti nie je možné zistiť, v čom má spočívať namietané porušenie týchto práv.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je posúdenie, či najvyšší súd v okolnostiach posudzovanej veci poskytol sťažovateľke súdnu ochranu v súlade s procesnými predpismi a v požadovanej kvalite, a tiež, či najvyšší súd ústavne konformným spôsobom odôvodnil svoje rozhodnutie.

8. Sťažnostná argumentácia, ako už bolo uvedené, bola v podstatných námietkach totožná s námietkami uplatnenými v konaní pred súdom prvej inštancie, argumentáciou pred odvolacím súdom a dovolacou argumentáciou sťažovateľky, na ktorú najvyšší súd poskytol relevantné odpovede. Záver najvyššieho súdu o neexistencii namietaných väd podľa § 420 CSP v kontexte dôvodov a odpovedí na jednotlivé námietky sťažovateľky je podľa názoru ústavného súdu ústavne akceptovateľný, pretože odôvodnenie napadnutého uznesenia dáva dostatočné odpovede na sťažovateľkou tvrdené vady. Ústavný súd v tejto súvislosti nepovažuje za potrebné opakovať akceptovateľné dôvody, ktorými vo veci konajúce súdy reagovali na jednotlivé námietky sťažovateľky. Rovnako za ústavne akceptovateľné považuje ústavný súd odôvodnenie napadnutého uznesenia v súvislosti s namietanými dôvodmi prípustnosti dovolania podľa § 421 CSP (nesprávne právne posúdenie). V tejto súvislosti už len dodáva, že sťažovateľka v konaní pred ústavným súdom neprodukovala žiaden relevantný dôkaz, ktorý by bol spôsobilý spochybnit' závery prijaté najvyšším súdom z hľadiska ich ústavnej udržateľnosti, preto miestami až nezrozumiteľná argumentácia sťažovateľky ostala len v rovine ničím nepodložených skutkových tvrdení.

9. Ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia napadnutého uznesenia konštatuje, že najvyšší súd riadne preskúmal opodstatnenosť namietaných väd zmätočnosti uznesenia odvolacieho súdu, ktorými odôvodnila svoje dovolanie podľa § 420 a § 421 CSP. Podľa názoru ústavného súdu sa najvyšší súd ústavne konformným spôsobom vysporiadal so všetkými námietkami sťažovateľky a dospel k ústavne konformnému záveru, že sťažovateľkou tvrdené vady neexistovali.

10. Ústavný súd preto dospel pri predbežnom prerokovaní k záveru, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy neexistuje taká vecná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o jeho porušení. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g)

zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

11. Pokiaľ ide o namietané porušenie základných práv podľa 47 ods. 2, 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd po preskúmaní obsahu sťažnosti a tam uvedenej argumentácie, ktorá je koncipovaná ako odvolanie (skutkovou argumentáciou, pozn.) a postráda akúkoľvek ústavnoprávnu argumentáciu alebo rozmer, konštatuje, že sťažovateľka, sama s právnym vzdelaním, zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom, porušenie týchto práv nijako neodôvodnila. Uvedený nedostatok sťažnosti, teda absencia odôvodnenia porušenia označených práv vedie ústavný súd k záveru, že sťažnosť v tejto časti trpí nedostatkom náležitostí ustanovených zákonom, pričom z povahy tohto nedostatku vyplýva, že nie je odstrániteľný výzvou ústavného súdu, keďže výzva slúži na odstránenie predovšetkým formálnych nedostatkov sťažnosti, nie však samotnej esencie (odôvodnenia) sťažnosti (I. ÚS 155/2019, II. ÚS 138/2019, III. ÚS 87/2019).

12. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky preto v tejto časti odmietol pre nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde.

13. V dôsledku konštatovania odmietnutia ústavnej sťažnosti v celom rozsahu sa už ústavný súd ostatnými návrhmi obsiahnutými v nej nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. decembra 2021

Peter Molnár
predseda senátu